

PKEE

Polski Komitet Energii Elektrycznej
Polish Electricity Association

Warszawa, 30.06.2023 r.

**Stanowisko Polskiego Komitetu Energii Elektrycznej w sprawie projektu
Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego ramy środków na
rzecz wzmocnienia europejskiego ekosystemu produkcji produktów technologii
neutralnych emisyjnie (Akt w sprawie przemysłu neutralnego emisyjnie)**

Polski Komitet Energii Elektrycznej (PKEE) z zadowoleniem przyjmuje przedstawiony przez Komisję Europejską w dniu 16 marca 2023 r. Akt w sprawie przemysłu neutralnego emisyjnie, który wspiera osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 roku. Inicjatywa ta może bowiem zaowocować zwiększeniem konkurencyjności przemysłu UE, umożliwić stworzenie wysokiej jakości miejsc pracy oraz zapewnić bezpieczniejszy i bardziej zrównoważony system energetyczny. Jeśli jednak rozporządzenie ma faktycznie realizować swoje założenia w najbliższych latach, PKEE zwraca uwagę na kilka elementów nowej propozycji legislacyjnej, które będą wymagały doprecyzowania i korekt na dalszych etapach procesu legislacyjnego.

Proponowane przepisy zawarte w Akcie określają jasne cele dla europejskich technologii neutralnych emisyjnie do 2030 r. Zapewniają również, że do 2030 r. zdolności produkcyjne Unii dotyczące strategicznych technologii neutralnych emisyjnie, wymienionych w załączniku, zbliżą się lub osiągną co najmniej 40% rocznych potrzeb UE w zakresie ich wdrażania. Ustanowienie tego poziomu odniesienia jest krokiem we właściwym kierunku, który ma na celu zwiększenie odporności i konkurencyjności produkcji czystych technologii w UE. Poza zwiększeniem zdolności składowania CO₂, rozporządzenie nie odpowiada jednak na wyzwania stojące przed energochłonnymi gałęziami przemysłu. Nowe przepisy mogą również powodować nadmierne obciążenie dla gospodarek państw członkowskich. Jeśli rozporządzenie to zostanie źle zaprojektowane, stanie się przeszkodą, a nie pomocą w rzeczywistych działaniach inwestycyjnych. Należy odpowiednio zająć się różnymi częściami łańcucha wartości wychwytywania i składowania dwutlenku węgla (CCS) oraz jego wykorzystania (CCU), zwłaszcza infrastrukturą transportu dwutlenku węgla. Inwestycje w infrastrukturę transportową, ale także w łączność i dostępność są niezbędne do osiągnięcia celu wychwytywania co najmniej 50 mln ton CO₂ do 2030 roku.

PKEE

Polski Komitet Energii Elektrycznej
Polish Electricity Association

PKEE uważa, że **technologie CCU i CCS powinny zostać uznane za strategiczne i dodane do załącznika. Co więcej, infrastruktura/technologie transportu dwutlenku węgla również powinny zostać uwzględnione w załączniku.** Technologie te mogą poprawić adaptację do zmian klimatu i łagodzenie ich skutków poprzez zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych, jak również pomóc w osiągnięciu unijnych celów w zakresie wodoru.

PKEE pragnie także zwrócić uwagę na fakt, że choć rozporządzenie uwzględnia wyzwania związane z rozwojem wodoru w tym zwłaszcza te wynikające z braku zdolności produkcyjnych to kwestie te nie ograniczają się wyłącznie do tego typu zagadnień. W związku z tym, w naszej ocenie, **rozporządzenie powinno również uwzględniać strategiczną rolę długoterminowego magazynowania wodoru.**

Lista strategicznych technologii neutralnych emisyjnie, powinna także uwzględniać rolę pozostałych perspektywicznych technologii, takich jak technologie spalania wodoru (odmienne od ogniw paliwowych), małe turbiny gazowe na wodór oraz technologie spalania amoniaku i innych e-paliw.

Ponadto Akt powinien nadać większy priorytet technologiom magazynowania ciepła, które są obecnie oznaczone jako technologie neutralne emisyjnie, ale nie jako strategiczne. Takie obiekty, wraz z magazynami energii, mogą bowiem poprawić efektywność energetyczną i zmniejszyć ogólne zużycie energii.

Wykaz technologii strategicznych znajdujących się w załączniku do proponowanego rozporządzenia powinien obejmować również **nowoczesne technologie jądrowe (w tym małe reaktory modułowe - SMR), które będą miały kluczowe znaczenie dla dostarczania bezemisyjnej energii dyspozycyjnej.** PKEE docenia częściowe uznanie SMR w art. 3.1 dotyczącym definicji technologii neutralnych emisyjnie, ale uważamy **również, że SMRy, wraz z innymi nowoczesnymi technologiami jądrowymi, powinny być postrzegane jako strategiczne neutralne technologie w ramach proponowanego rozporządzenia. W związku z tym PKEE wzywa decydentów do odpowiedniego rozszerzenia listy technologii strategicznych w załączniku, tak aby uwzględnić technologie energii jądrowej, w tym SMR.** Włączenie ich do rozporządzenia może dać szansę na utrzymanie globalnej konkurencyjności naszej branży poprzez otrzymanie szczególnego wsparcia finansowego, tak jak ma to miejsce w przypadku amerykańskiej ustawy o redukcji inflacji, która nie rozróżnia przyszłych technologii i obejmuje w całości sektor energii jądrowej. Jest to niezwykle ważne z perspektywy krajów, w których istnieje potrzeba zastąpienia dużej części produkcji energii opartej na węglu. W uzasadnieniu rozporządzenia Komisja Europejska podkreśla, że Japonia, Kanada, Wielka

PKEE

Polski Komitet Energii Elektrycznej
Polish Electricity Association

Brytania i USA przedstawiły swoje plany inwestycyjne w technologii neutralne emisyjnie. Pragniemy, zatem przypomnieć, że energia jądrowa w tych krajach odgrywa większą rolę i jest uwzględniona w ich koszyku energetycznym.

PKEE popiera zarówno neutralność technologiczną, jak i rozwój energetyki jądrowej, dlatego też nie chce wykluczać nowoczesnych technologii jądrowych, w tym reaktorów SMR, z wyżej wymienionej listy. Jesteśmy głęboko przekonani, że technologie te znacząco przyczyniają się do dekarbonizacji, a także mają strategiczne znaczenie technologiczne dla naszej branży. Energia jądrowa pod pewnymi kryteriami jest zrównoważonym środowiskowo źródłem energii i została ostatecznie uwzględniona w rozporządzeniu delegowanym w sprawie unijnej systematyki podatkowej 2022/1214 z marca 2022 r. zachęcającym do inwestycji w te źródła energii. PKEE wspiera nowoczesne technologie energetyki jądrowej, w tym SMR, uznając znaczenie energii jądrowej jako niskoemisyjnej, która może przyspieszyć transformację energetyczną.

Chcielibyśmy także zwrócić uwagę decydentów na potrzebę wyjaśnienia definicji technologii neutralnych emisyjnie, która obejmuje „zaawansowane technologie wytwarzania energii z procesów jądrowych przy minimalnej ilości odpadów z cyklu paliwowego”, o których mowa w art. 3 ust. 1 proponowanego rozporządzenia. Obecnie dla naszej branży nie jest jasne, co może zostać objęte mianem „zaawansowanych technologii”. W związku z tym wzywamy prawodawców do bardziej szczegółowego podejścia w tym zakresie.

Ponadto pragniemy również zwrócić uwagę na art. 6 i art. 13 dotyczące czasu trwania procesu wydawania zezwoleń. Popieramy działania zawarte w rozporządzeniu mające na celu przyspieszenie procedur przyznawania zezwoleń, ale mamy obawy co do niejednoznaczności proponowanych przepisów. **Generalnie, wyrażamy aprobatę dla idei zniesienia obciążeń związanych z procedurą wydawania zezwoleń, ale dostrzegamy również ryzyko związane z przyłączeniami do sieci (w szczególności na poziomie dystrybucji).** Istnieje kilka kwestii technicznych związanych z przyłączeniami do sieci, dlatego też należy zapewnić odpowiedni czas na podjęcie stosownych decyzji w tym obszarze. **W związku z tym wzywamy decydentów do przedstawienia dokładniejszych wyjaśnień dotyczących zastosowania proponowanych przepisów.**

PKEE z zadowoleniem przyjmuje również propozycję Komisji Europejskiej dotyczącą uznania projektów produkcyjnych opartych na technologiach neutralnych emisyjnie, zlokalizowanych w UE, które korzystają ze środków Funduszu Innowacyjnego ETS, są częścią ważnych projektów będących przedmiotem wspólnego europejskiego zainteresowania, europejskich dolin wodorowych lub banku

PKEE

Polski Komitet Energii Elektrycznej
Polish Electricity Association

wodoru jako projektów strategicznych opartych o technologie neutralne emisyjnie. Podejście to wpisuje się w cele środowiskowe UE, w szczególności w te określone w unijnej strategii wodorowej.

W związku z tym, że rozporządzenie wyznacza cel 50 milionów ton rocznej zdolności składowania CO₂ do 2030 roku w UE i zwraca uwagę na możliwość przekształcenia, tam gdzie jest to możliwe, wyeksploatowanych złóż gazu oraz ropy w miejsca składowania CO₂, ta część aktu wymaga rozsądnego i odpowiedzialnego podejścia, ponieważ tak postawiony przed sektorem wydobywczym cel, może się wiązać z niezwykle trudnymi do spełnienia wymogami. Dalsze komplikowanie przepisów, na przykład poprzez publiczne zgłaszanie wszystkich danych geologicznych dotyczących miejsc produkcji, które zostały zlikwidowane lub których likwidacja została przewidziana w niedalekiej przyszłości, może zagrozić bezpieczeństwu energetycznemu zarówno państw członkowskich, jak i całej UE.

Uważamy również, że Komisja Europejska powinna powstrzymać się od otwierania w tym rozporządzeniu dyskusji na temat wykorzystania przychodów z ETS (motyw 41: *aby zmobilizować zasoby krajowe do tego celu, państwa członkowskie mogą wykorzystać część przychodów z ETS, które państwa członkowskie muszą przeznaczyć na cele związane z klimatem*). Propozycja KE trafnie rozpoznaje wyzwania związane z finansowaniem. Pożądane jest natomiast pozostawienie inicjatywy państwom członkowskim i zapewnienie im elastyczności w zakresie finansowania, w związku z czym odniesienie do przychodów z ETS jest niepotrzebne i może prowadzić do większej niepewności, jak również zainicjować długi spór dotyczący redystrybucji krajowych przychodów z ETS.